

I. OBSEG NALOGE

11. FESTIVAL TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Naloga je zapisana na 24 straneh.

Med besedilom je 8 fotografij, fotokopija zahvale in 3 kopije časopisnih objav.

Ob koncu naloge prilagamo:

fotokopijo dokumenta o predaji pisnih gradiv,

sprejemni list

povabilo na ekskurzijo,

fotokopijo zahvalnega pisma,

fotokopijo vtisov iz ekskurzije.

zgibanko "Isčemo agencijo"

plan dela tu

ohranjanje preteklost in stopa v prihodnost
 razpis nagradnega natečaja Turističnega podmladka Možuh in
 Možuhovo zahvalo.

MOŽUH

AVTORJI:

Mihela Žvikart 6.r

Mitja Špes 6.r

Žiga Šumer 6.r

Saša Perkljič 8.r

Živa Osovnikar 7.r

Sara Beigot 7.r

Andreja Kasjak 7.r

Osnovna šola

Lovrenc na Pohorju

Mentorica:

Olga Kasjak

Lovrenc na Pohorju, januar 1997

I. OBSEG NALOGE

Naloga je zapisana na 24 straneh.

Med besedilom je 8 fotografij, fotokopija zahvale in 3 kopije časopisnih objav.

Ob koncu naloge prilagamo:

fotokopijo dokumenta o predaji pisnih gradiv,

sprejemni list

povabilo na ekskurzijo,

fotokopijo zahvale, ki smo jo prejeli,

fotokopijo vtisov prve skupine izletnikov,

zgibanko: "Iščemo agencijo...",

plan dela turističnega podmladka,

razpis nagradnega natečaja Turističnega podmladka Možuh in Možuhovo zahvalo.

001.891 | 796.5

Oizg/1

MOZUH - ohranjanje pret/raz.:

Inv: 90020/K

ŠOLSKA KNJIŽNICA
OSNOVNE ŠOLE
Lavrenc na Pohorju

št. 21/98

Original naloge in vso dokumentacijo v zvezi z delovanjem Turističnega podmladka Možuh hranimo v Možuhovih bukvah.

Naloga je splet prizadevanj učencev OŠ Lovrenc, ki se združeni v turistični podmladek Možuh trudijo, da bi popestrili turistično dejavnost kraja.

Original naloge in vso dokumentacijo v zvezi z delovanjem Turističnega podmladka Možuh hranimo v Možuhovih bukvah.

II. KAZALO

I. OBSEG NALOGE	str. 1
II. KAZALO	str. 3
III. POVZETEK NALOGE	str. 4
IV. NAMEN IN CILJI	str. 5
V. NAČINI ZA DOSEGANJE CILJEV	str. 6
VI. VSEBINA	str. 7
1. Naš kraj v preteklosti	str. 7
1.1. Zapisovanje ustnega izročila	str. 7
1.2. Zapisovanje pisnih virov	str. 8
1.3. Materialni viri	str. 9
2. Sedanjost, zgodovinski viri in razstavišče Možuh	str. 10
2.1. Poimenovanje turističnega podmladka	str. 10
2.2. Manca	str. 11
2.3. Razstava pisnih gradiv in fotografij	str. 13
2.4. Razstava starih predmetov	str. 15
2.4.1. Razstava Možuh na sejmu GOST-TUR	str. 17
2.5. Razstava izdelkov starih obrti	str. 18
2.6. Razstava spominkov in skulptur	str. 19
3. Povzetek	str. 20
VII. UGOTOVITVE IN PREDLOGI	str. 21
VIRI	str. 22
PRILOGE	str. 23
ZAHVALA	str. 24

III. POVZETEK NALOGE

Razstavišče Možuh - podmladkov "mini muzej" - smo ustanovili zato, da bomo v njem razstavljali dosežke, odkritja in spoznanja v zvezi z raziskovanjem in ohranjanjem preteklosti. Razstave in vsa naša prizadevanja so sedanjost. Rezultati dela v razstavišču so prve, še nerodne, stopinje na poti v turistično prihodnost.

Sprožili smo akcijo zbiranja in varovanja vseh zgodovinskih virov iz preteklosti in sedanjosti za prihodnost, sestavili popis številnih zgodovinskih virov iz preteklosti našega kraja in jih ustrezno arhivirali. V razstavišču urejamo zbirko podarjenih eksponatov. Ta bo nekoč prerastla v etnografski muzej Lovrenca na Pohorju, kraj Lovrenc pa v trg - muzej.

Naša ustanovitev in delovanje sta primer zagrizenega prizadevanja otrok, dokazati odboru Turističnega društva Lovrenc na Pohorju, da je mogoče njihovo hišico - Manco uporabljati v turistične namene. V njej smo opravljali mirno, kulturno, etnografsko bogato, turistično pa zanimivo in privlačno dejavnost. Z njo smo privabljali tudi tiste turiste, ki so obiskovali Roglo, ali so se z nje vračali na svoje domove.

5. V počitniški turistični hišici sredi trga bomo uredili razstavišče.

6. Zbirali bomo vtise obiskovalcev, sprejemali predloge in širili krog svojih sodelavcev.

7. Ugotavljali bomo smiselnost svojega dela in beležili odmev tega v javnosti.

IV. NAMEN IN CILJI

- Ohranjali bomo dokaze o preteklosti.
- Osveščali bomo krajanke za pravilno vrednotenje starih predmetov.
- Prosili bomo turistično društvo, da svoje hišice ne bi več oddajalo v najem neustreznim najemnikom.

Cilje bomo uresničevali po naslednjih korakih:

1. Zbrali bomo čim več dokazov o življenju ljudi v Lovrencu in jih razvrstili v skupino ustnih, pisnih in materialnih zgodovinskih virov.
2. Poskrbeli bomo za ustrezno varovanje in shranjevanje teh virov.
3. Vsak mesec bomo pripravili skupino razstavnih eksponatov in oblikovali razstavo za vse krajanke in druge goste.
4. Pripravljali bomo otvoritvene svečanosti s poučno in kulturno vsebino.
5. V počitniški turistični hišici sredi trga bomo uredili razstavišče.
6. Zbirali bomo vtise obiskovalcev, sprejemali predloge in širili krog svojih sodelavcev.
7. Ugotavljali bomo smiselnost svojega dela in beležili odmev tega v javnosti.

Za stike z javnostjo smo izdelovali vabila in zahvale. Z njimi smo se zahvaljevali za izkazane pozornosti.

Druge šole smo obveščali o možnostih izvajanja naravoslovnih dni in ekskurzij. Navezali smo tudi stike s Turistično agencijo M iz Maribora in tako privabili v naš kraj večje število gostov.

V. NAČINI ZA DOSEGANJE CILJEV

Pred zaključkom lanskega šolskega leta smo se seznanili z razpisano temo raziskovanja za 11. festival TPLG. Razdelili smo se v tri večje skupine in jih poimenovali po njihovih zadolžitvah: PRETEKLOST, SEDANJOST in PRIHODNOST.

V začetku šolskega leta smo zbrali ideje, predloge in želje vseh treh skupin. Sestavili smo bogat, zahteven in "drzen" načrt dela za šolsko leto 1996.

1.1. ZAPISOVANJE USTNEGA IZROČILA

Ogledali smo si podstrešja kmetij na obronkih lovrenške kotline, vsa podstrešja in kleti po svojih domovih in šolsko podstrešje.

Spoznali smo ljubiteljske zbiralce in bogastvo njihovih zbirk.

Izdelovalce izdelkov starih obrti smo spodbudili k sodelovanju s turističnim podmladkom.

Vse materialne in pisne zgodovinske vire smo tematsko uredili in povezali v celote - razstave. Pripravljali smo zanimive otvoritvene svečanosti razstav, ki so privabljale veliko obiskovalcev.

Razstavišče smo urejali in upravljali sami. Spoznanja in vse pomembnejše dogodke smo zabeležili v raziskovalni nalogi, ki je hkrati skromen opis našega dela.

K sodelovanju smo pritegnili krajevno skupnost Lovrenc na Pohorju, Občino Ruše, Turistično zvezo Maribor in Turistično društvo Lovrenc na Pohorju.

Za stike z javnostjo smo izdelovali vabila in zahvale. Z njimi smo se zahvaljevali za izkazane pozornosti.

Druge šole smo obveščali o možnostih izvajanja naravoslovnih dni in ekskurzij. Navezali smo tudi stike s Turistično agencijo M iz Maribora in tako privabili v naš kraj večje število gostov.

VI. VSEBINA NALOGE

1. NAŠ KRAJ V PRETEKLOSTI

Lovrenc na Pohorju je kraj z več kot 900 let staro zgodovino. Zanesljive podatke o preteklosti tega kraja nam posredujejo številni zapisi zgodovinarjev, ki so proučevali ustne, pisne in materialne vire v zvezi z zgodovino Lovrenca.

1.1. ZAPISOVANJE USTNEGA IZROČILA

Ti viri prikazujejo predvsem življenske usode ljudi. Njihova vsebina je pestra. Poiskali smo podatke o zapisovalcih ustnih izročil, o možnostih seznanitve z zapisano vsebino in poizvedeli za možnosti nadaljnega dopolnjevanja vesti o njih in njihovih zapisih.

Drago Vresnik - novinar in publicist - je zapisal danes najbolj znano lovrenško pripovedko o Jezerniku. Delo smo zasledili v šolski knjižnici. Nekaj izvodov hranimo tudi v arhivu turističnega podmladka. Sledi njegovega dela bi bilo mogoče ohraniti, saj v Lovrencu na Pohorju še živijo njegova žena Matilda Vresnik in sinova Primož in Ožbej.

Anton Gričnik je avtor knjige z naslovom Noč ima svojo moč, bog pa še večjo. Knjigo je mogoče kupiti v knjigarni, ali si jo sposoditi v šolski in krajevni knjižnici. Avtor ima zbranih še veliko zapisov ljudskih pripovedi. Sam nam je povedal, da vse ni uspel objaviti v tej knjigi.

Matilda Vresnik - predmetna učiteljica slovenskega jezika v pokoju - je dolga leta urejala in oblikovala šolsko glasilo. Spodbujala je svoje učence k zapisovanju pripovedi starejših ljudi in z bogatim izborom zapisanega ustnega izročila sodelovala pri zbiranju gradiva za knjigo Noč ima svojo moč, bog pa še večjo.

Raziskovalne naloge

Med pomembne zapise ustnih izročil, sodijo nekatere raziskovalne naloge naših učencev:

Včasih je lušno blo, Kratka zgodovina šole v Puščavi, Škopnik mitološko bitje, Kultura in ljubiteljsko igranje v Lovrencu od 1925 do 1951, Domača obrt v Lovrencu na Pohorju, Pustovanje v Lovrencu na Pohorju...

Vse naloge hranijo njihovi avtorji in mentorji.

1.2. ZAPISOVANJE PISNIH VIROV

Lovrenc skozi stoletja

To je najobširnejša publikacija o našem kraju. Knjiga je delo več avtorjev - zgodovinarjev. Izšla je leta 1991. Kupiti jo je mogoče le v Krajevni skupnosti Lovrenc na Pohorju. Knjige so shranjene na podstrešju OŠ Lovrenc. Žal teh knjig ne prodajajo v nobeni knjigarni, pa tudi lovrenški trgovci ne.

Slika 1: Namesto v knjigarni - na šolskem podstrešju.

Bele zvezde

Profesor Drago Ulaga je napisal knjigo z naslovom Bele zvezde. V njej opisuje življenje lovrenških kmetov in njihovo povezanost z naravo. Izšla je 20. januarja leta 1944 v Ljubljani. Mi smo se seznanili z njo na kmetiji Pavla Fabricija, kjer so na knjigo zelo ponosni. Fabricijevi imajo še danes prijateljske stike z njenim avtorjem.

Lovrenško osvobojeno ozemlje

Drobna knjižica, ki jo je prinesel v naše razstavišče učenec Klemen Podpečan je literarno delo Iva Požauka, nekdanjega učitelja zgodovine in geografije na OŠ Lovrenc.

Spominske publikacije

Svoje publikacije so ob pomembnih obletnicah izdala skoraj vsa društva, ki v Lovrencu delujejo.

V našem arhivu hranimo naslednje publikacije:

- Gasilska godba na pihala Lovrenc na Pohorju 1974 - 1994;
- 100 let gasilskega društva Lovrenc na Pohorju 1877 - 1977;
- 15 let mladinske folklorne skupine;
- Kud "Jože Petrun", Lovrenc na Pohorju - moški pevski zbor Gozdar 1966 - 1996.

Za zapisovanje pomembnih dogodkov skrbimo še danes. Številna društva, Osnovna šola in župnišče Lovrenc na Pohorju redno zapisujejo svoje kronike.

1.3. MATERIALNI VIRI

Naši ljudje so v preteklosti številne stare predmete iz gospodinjstev, izdelke lovrenških glažut in staro pohištvo prodali tujcem, ki so se zanje zanimali. Žal so se "podeželeni" sramovali zastarelih domov, tujci pa so znali to neosveščenost dobro izkoristiti. Kljub temu se je zbirateljstvo starin zdelo pomembno nekaterim domačinom. Sami so si ustvarili svoje zbirke. Mi smo izvedeli za naslednje zbiralce starin:

Jerica Basla Vivat, Marko Šumer, Stane Krajnc, Teodor Hrastnik, Nataša Rihtar in drugi...

Ljubiteljskemu zbiralcu Francu Pajtleru s Pragerskega je uspelo v nekaj letih sestaviti Sadonikovo zbirko. Zbirko o lovrenškem popotniku, zapisovalcu kronik in dogodkov. Razstavo te zbirke smo si ogledali na gradu v Slovenski Bistrici. Prijetno presenečeni spoznavamo, da ljudje, ki niso Lovrenčani, bolje od nas odkrivajo in sestavljajo pestro in bogato zgodovino naših ljudi in celotnega kraja. V tem času se v krajevni skupnosti Lovrenc na Pohorju odločajo o pomenu nakupa te zbirke. Naša želja je, da bi se odgovorni pravilno odločili.

Slika 2: Napis so bili izdelani že v počitnicah.

2. SEDANJOST, ZGODOVINSKI VIRI IN RAZSTAVIŠČE MOŽUH

Med zbiralci predmetov iz preteklosti je pomemben vsak posameznik, ki hrani in ceni to, kar ga spominja na otroštvo, preteklost in prednike. Mnogi hranijo take predmete tiho, spoštljivo in jih le kdaj pa kdaj pokažejo komu, ki mu zaupajo. Nekateri so zaupali nam. Ponosni smo na to in verjamemo, da bo zaupanje sčasoma še večje. Mnoge take predmete smo prikazali na razstavah. Nekateri med njimi že sestavljajo našo stalno zbirko.

2.1. POIMENOVANJE TURISTIČNEGA PODMLADKA

Ker potrebuje turistični podmladek kratko, in zveneče ime, smo se poimenovali po pravljичnem bitju palčku Možuhu. Poskrbeli smo za napise in na sklepni prireditvi ob Jezernikovih dnevih seznanili prebivalce Lovrenca s svojo odločitvijo:

"Kakor se je Jezernik v preteklosti o svojih odločitvah posvetoval s palčkom Možuhom in nato njegovo mnenje upošteval, tako si tudi mi želimo skupnega oblikovanja načrtov, sprejemanja odločitev, prevzemanja odgovornosti in doseganja zastavljenih ciljev. Zato se naš podmladek imenuje MOŽUH."

Slika 2: Napisi so bili izdelani že v počitnicah.

2.2. MANCA

Manca je montažna hišica. Postavili so jo delavci obrata Marles z namenom, da bi predstavljala njihovo proizvodnjo. Hišica je last Turističnega društva Lovrenc na Pohorju. To jo daje v najem drugim ponudnikom. Odkar je bila postavljena, je služila že mnogim namenom, le turistični dejavnosti ne.

V zadnjih osmih letih so imeli v prostorih tega objekta pouk učenci male šole. Zaradi zmanjšanja števila oddelkov so se učenci preselili v prostore OŠ Lovrenc na Pohorju, za Manco pa so se pričeli zanimati posamezniki, ki bi bili pripravljeni plačati najemnino.

V strahu, da se bo v Manco preselil kak trgovec ali gostilničar, odbor turističnega društva Lovrenc na Pohorju pa se bo še naprej sestajal v krajevni gostilni, kamor bodo vabili tudi našega predstavnika, smo v turističnem podmladku pričeli razmišljati, kako bi predramili turistično dejavnost in zavest vseh krajanov.

Slika 3: Turistično društvo smo prosili, za začasno uporabo prostorov v Mancu.

Predsednik turističnega društva, ravnatelj OŠ Lovrenc in naša mentorica so se dogovorili, da smemo te prostore uporabljati do konca leta 1996. Naše veselje je bilo nepopisno. Delovno vnemo smo komaj krotili. Pri delu so nam pomagali krajanji, starši in stari starši.

Slika 4: Še nikoli nismo delali tako zagnano.

Uredili smo razstavišče, ki so ga že prvi obiskovalci preimenovali v mini muzej.

Skrbeli smo za red, čistočo, urejenost in izdelali urnik dela v njem. Vsak teden smo prebirali knjigo vtisov. Ob prijaznih in spodbudnih mislih obiskovalcev našega muzejčka smo imeli le eno željo. Da bi turistično društvo obdržalo te prostore za svoje delovanje, mi pa bi v njem še naprej urejali svoj mini muzej. Tako bi se Lovrenc po našem mnenju končno lahko otresel očitkov, da je turistična dejavnost kraja zamrla. Delali smo po načrtu in še več. O svojem delu smo obveščali krajane, predstavnike sveta krajevne skupnosti, občinski svet občine Ruše, Turistično zvezo Maribor, novinarje Večera ter ekipi POP TV in MOJ TV iz Selnice ob Dravi.

V razstavišče in kraj smo vabili učence in učitelje drugih osnovnih šol. Trudili smo se, da bi naše razstave dopolnjevale učno snov pri različnih predmetih v osnovnih in srednjih šolah. Izdelali smo ponudbe ogledov in jih poslali na osnovne šole. S programom dela v razstavišču ter z možnostmi ogledov in ekskurzij smo se predstavili turistični agenciji M iz Maribora. Z izdelavo svojih vabil, zahval in čestitk smo skrbeli za prijazne stike z ljudmi.

2.3. RAZSTAVA PISNIH GRADIV IN FOTOGRAFIJ

27 krajanov je prispevalo 64 razstavnih eksponatov. V času od 1.9. do 25.9. 1996 si je razstavo ogledalo 405 posameznikov in dve organizirani skupini.

Razstavili smo šolsko kroniko OŠ Lovrenc na Pohorju, kroniko šole v Puščavi, kroniko gasilskega društva Lovrenc na Pohorju (1877-) in župnijsko kroniko. Med eksponati so bili tudi sejni zapisniki, stare knjige, pisma, spričevala, priznanja, fotografije in drugi dokumenti.

Pomembni dogodki v povezavi z razstavo:

- predavanje višje kustosinje ge. Mire Grašič in dogovor o zagotavljanju strokovne pomoči pri ustvarjanju Možuhove muzejske zbirke;
- pridobitev nekaterih eksponatov za Možuhovo zbirko: spominska knjiga(1907), šolski zvezek (1930), pismo z ornamenti (1912), fotografije, razglednice in zbirka čestitk z lovrenškimi motivi;
- obisk predsednika Zveze slovenskih kulturnih organizacij iz Celovca dr. Marjana Šturma - dogovor o sodelovanju naših učencev z učenci iz Celovca;
- o predaji listin v arhiviranje muzeju smo brali v Večeru:
- k nadaljevanju dela nas je spodbudila zahvala za delo, ki ga opravljamo.

Muzej NOB prevzel listine

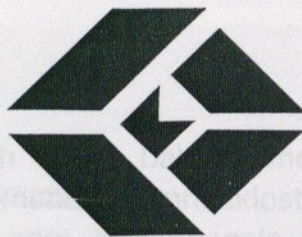
Miriam Petrun Ulaga, lastnica starinskih vabil na nekdanje prireditve Ženitev, Bela ciganka, Bele vrtnice, Kristusovo trpljenje, vabila na prireditev kmetskega bralnega društva in dvoje vabil na orlovski večer, je dokumente, ki izhajajo še iz sokolskih časov, predala mariborskemu muzeju NOB s pogojem, da ostane njihova lastnica ter da jih sme, če se tako odloči, prenesti nazaj v svojo zbirko. Gospa Petrun Ulaga je nekdanja domačinka iz Lovrenca na Pohorju, dokumenti pa so bili last njenega očeta.

Predaja je posledica raziskovalnega dela turističnega podmladka OŠ Lovrenc, ki se je ob svojem delu seznanil s temi listinami. Uresničili pa so jo na pobudo učencev OŠ Lovrenc. Vabila bodo zdaj arhivirana v muzeju NOB v Mariboru. Ob tej priložnosti so se predstavniki muzeja zahvalili učencem OŠ Lovrenca jim obljubili sodelovanje.

(mz)

Posnetek: Sašo Bizjak

Spoštovani gospod ravnatelj
Andrej Kasjak
OŠ Lovrenc na Pohorju
Šolska ulica 6
2344 Lovrenc na Pohorju

MUZEJ
NARODNE
OSVOBODITVE
62000 MARIBOR
UL. HEROJA TOMŠIČA 5

ZADEVA

ZAHVALA

TELEFON: 062-211-671, TELEFAX: 062-227-394

DATUM Maribor, 11.9.1996

Spoštovani gospod ravnatelj!

Z najlepšimi spomini na srečanje z Vami, Vašimi učenci, učitelji, z gospo Olgo in Turističnim podmladkom MOŽUH, bi se Vam radi najtopleje zahvalili za gostoljubnost in prisrčnost. Počasčeni smo, ker ste nas povabili medse. Škoda je le, da v Slovenji ni več takšnih šol kot je Vaša, ki tako lepo skrbi za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Prejmite naše čestitke za Vaše uspešno delo.

Lep pozdrav!

Marjan Matjašič

Mirjana Čokl

Simona Jaunik

Mira Grašič

Matjašič M.

Mirjana Čokl

Simona Jaunik

M. Grašič

2.4. RAZSTAVA STARIH PREDMETOV

Na podstrešjih, v kletih in v gospodinjstvih naših babic, smo odkrili veliko nepoznanih predmetov. Z njihovim pomenom v preteklosti nas je seznanila domačinka ga. Nataša Rihtar, ki nam je pomagala razstavo tudi oblikovati. Obiskovalci so si do konca meseca oktobra ogledovali številna svetila, gospodinjske pripomočke in opremo stare "gosposke" sobe.

Z otvoritvijo te razstave smo počastili svetovni dan turizma. Naši učenci so na predvečer svetovnega dneva turizma obiskovalcem razložili nadaljno usodo Mance. Tudi ta prireditev je bila omenjena v Večeru:

14 VEČER
SOBOTA, 21. SEPTEMBRA 1996

● KAKŠNA BO MANČINA USODA?

Učenci osnovne šole Lovrenc na Pohorju bodo 26. septembra, na predvečer svetovnega dneva turizma, ob 17. uri pripravili dramsko uprizoritev Kaj pa te zaj s to Manco bo?

Olga Kasjak, mentorica turističnega podmladka Možuh, je povedala, da je Manca počitniška hiška v Lovrencu na Pohorju, ki jo uporablja turistično društvo. "S tem srečanjem želimo doseči prvotno podobo Mancc, ki je bila v zadnjem času velikokrat ogrožena. Zato bomo na ta dan uradno odprli razstavo predmetov, ki predstavljajo preteklost in želimo z njimi ohraniti turistično dediščino našega kraja. Podprl nas je tudi Muzej narodne osvoboditve v Mariboru." (mep)

Pomembni dogodki v povezavi z razstavo:

- razstavo so si ogledale tri organizirane skupine in 319 posameznikov;
- Možuhova zbirka se je povečala za 21 razstavnih eksponatov; oblačila, škarje, lesena škatlica z leseno ključavnico, žepna ura, mlinček za poper...
- Jezernik g. Jože Manfreda nam je obljubil razstavne vitrine;
- Razstavo so si ogledali tudi naslednji gostje:
 - g. Ladinek Franc - župan občine Ruše,
 - g. Vili Rezman - predsednik oddelka za družbene dejavnosti,
 - g. Anton Rous - predsednik turistične zveze Maribor,
 - prof. Marjan Matjašič - predsednik zgodovinskega društva Maribor,
 - g. Anton Šarman - predsednik hortikulturnega društva Maribor,
 - prof. zgodovine Janez Pastar - ravnatelj III gimnazije v Mariboru,
 - prof. zgodovine Zlatka Pastar,
 - dr. Brane Kebrič in drugi.

Slika 5: Oprema "gosposke" sobe

Slika 6: Otvoritev razstavišča Možuh

2.4.1. RAZSTAVA MOŽUH NA SEJMU GOST - TUR

Dramuleto - "Kaj pa te zaj s to Manco bo?" - smo odigrali v trgu, tako doživeto in prepričljivo, da smo si zaslužili nenačrtovano priložnost. Turistična zveza Maribor nam je omogočila predstavitev na sejmu GOST-TUR.

Slika 7: Tokrat smo se predstavljali Sloveniji. Televizijski snemalci in novinarji so nas opazili. V Večeru je pisalo to, kar smo si najbolj želeli:

40 VEČER
ČETRTEK, 10. OKTOBRA 1996

Slovenija nima le Portoroža ali Bleda,

LOVRENC
NA POHORJU IN AGENCIJA M

Lovrenc na Pohorju, ki ni vas in ne mesto, je več kot 900 let star trg in je bil včasih priznано gorsko zdravilišče. Danes je samo trg - z ljudmi, zlasti v osnovni šoli (Kasjakovi na primer), ki razmišljajo o turistični renesansi. Osnovna šola je celo izdala prospekt Lovrenc na Pohorju, Možuh pa propagandni listič, s katerega zvedemo, da imajo na Lovreneu pajstvo, sušilnico sadja, eno najstarejših na Slovenskem, razstave v razstavišču Možuh, vlečnico Kumen, čebelarstvo, ueno pot itd., in "iščejo" bi načrtovala izlet v

ima tudi Lig nad Kanalom ali Lovrenc na Pohorju

2.5. RAZSTAVA IZDELKOV STARIH OBRTI

Za oblikovanje te razstave smo se odločili, ker smo v nalogi z naslovom "Stare obrti v Lovrencu na Pohorju" zasledili tudi sporočilo: "Stara obrt - rokodelstvo v našem kraju še zmeraj živi, a nima noben od mojstrov domače obrti naslednika, ki bi nadaljeval to delo.

Predstavili smo dela kamnoseka, kovača, izdelovalca skodel, več izdelovalcev košev in košar, izdelovalca struženih posodic, izdelke naših pletilj in predic ter izdelovalca jabolčnih zabojev in lesenih grabelj.

Slika 7: Razmišljamo o prodajalni z izdelki domače obrti.

Izdelovalce teh predmetov smo predstavili obiskovalcem razstave. V novembru smo zabeležili 233 obiskovalcev. Med njimi so bili predvsem starejši obiskovalci, ki so se zanimali za nakup razstavljenih izdelkov.

Pomembni dogodki v povezavi z razstavo:

- dogovor o vodenju nekaterih interesnih dejavnosti s tega področja. Naša učenca Sašo Omerzu in Vesna Srnko že izdelujeta preproste izdelke;
- Možuhova zbirka je tudi s to razstavo pridobila nekaj izdelkov: košar, posodic, skodel..;
- izdelke bomo predlagali za izvirni turistični spominek.

2.6. RAZSTAVA SPOMINKOV IN SKULPTUR

Učence in krajanje Lovrenca na Pohorju smo spodbudili k razmišljanju o možnostih za turistično promocijo kraja in našega podmladka. Pripravili smo tekmovanje v izdelovanju palčka Možuha.

Slika 8: Kar je namenjeno otrokom, si radi ogledajo tudi odrasli.

Razstavo si je ogledalo 360 šolskih in 46 predšolskih otrok. Turistični podmladek je na ta način pridobil nekaj lepih primerov spominkov in dve leseni skulpturi - palčka Možuha.

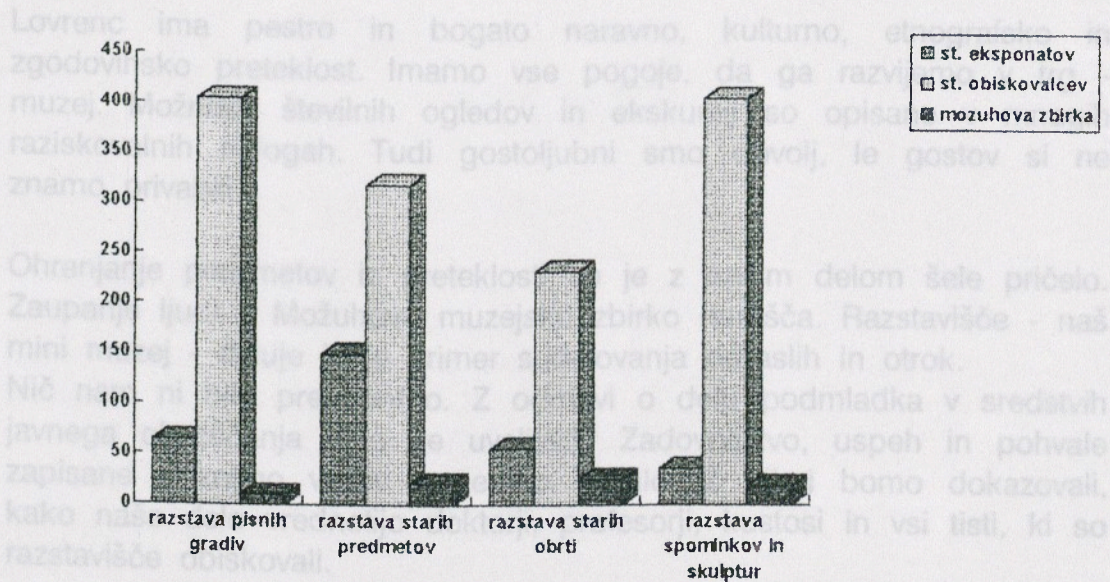
Pomembni dogodki v povezavi z razstavo:

- spodbudili smo sodelovanje otrok in krajanov pri izdelovanju Možuha;
- ohranili zgodbo o Jezerniku, palčku Možuhu in njunem poslanstvu;
- prevedli pripoved v angleški in nemški jezik;
- spominek bo hkrati igračka, k dvojezični slikanici o njeni primernosti in uporabni vrednosti z ekonomskega, etnografskega in turističnega vidika že teče nadaljna raziskava naših učencev;
- s tekmovalno - ustvarjalno dejavnostjo smo povečali aktualnost in popularnost Možuha in se tako še bolj uveljavili.

3. POVZETEK VE IN PREDLOGI

Od začetka septembra do konca leta 1996 smo pripravili v razstavišču Možuh štiri tematske razstave.

Diagram prikazuje število obiskovalcev posameznih razstav:

Eksponate je prispevalo 56 krajanov. Razstavili smo 306 eksponatov in sprejeli v goste 6 organiziranih skupin.

Razstavišče Možuh je obiskalo 1363 obiskovalcev.

Možuhova zbirka šteje 75 oglada vrednih starih predmetov.

Dokazali smo, da je Manca mogoče koristiti v namene turizma.

Dogovorjeni rok za uporabo turistične hišice v te namene se izteka. Čakamo na odločitev upravnega odbora Turističnega društva Lovrenc na Pohorju.

Šele odločitev članov upravnega odbora v zvezi z nadaljnjo uporabo prostorov v Manca bo pokazala, koliko je bilo vredno delo turističnega podmiadka Možuh.

Če smo opravičili svoje delovanje, bo Manca še naprej služila turizmu. Potem smo ohranili njen prvotni namen.

VII. UGOTOVITVE IN PREDLOGI

Vsa literatura je navedena v poglavju o pisnih virih.

Turistično društvo naj uredi v prostorih Mance trgovino, kjer bi bilo mogoče kupiti izdelke etnografskega porekla. V podmladku smo v ta namen pripravljene odstopiti razstavne vitrine in v njih urejati razstave, ki so že zdaj privabile veliko obiskovalcev.

Lovrenc ima pestro in bogato naravno, kulturno, etnografsko in zgodovinsko preteklost. Imamo vse pogoje, da ga razvijemo v trg - muzej. Možnosti številnih ogledov in ekskurzij so opisane v mnogih raziskovalnih nalogah. Tudi gostoljubni smo dovolj, le gostov si ne znamo privabiti.

Ohranjanje predmetov iz preteklosti se je z našim delom šele pričelo. Zaupanje ljudi v Možuhovo muzejsko zbirko narašča. Razstavišče - naš mini muzej - deluje in je primer sodelovanja odraslih in otrok.

Nič nam ni bilo prenaporno. Z odmevi o delu podmladka v sredstvih javnega obveščanja smo se uveljavili. Zadovoljstvo, uspeh in pohvale zapisane v knjigo vtisov so edino plačilo. Z njimi bomo dokazovali, kako naše delo vrednotijo doktorji, profesorji, kustosi in vsi tisti, ki so razstavišče obiskovali.

Že delo, ki smo ga do sedaj opravljali učenci podmladka je dokazalo, da imamo veliko stvari in predmetov, značilnih samo za naš kraj. Primerno jih bo potrebno vzdrževati in jih na ustrezen način razstaviti.

Dokazali smo, da je Manco mogoče koristiti v namene turizma.

Dogovorjeni rok za uporabo turistične hišice v te namene se izteka. Čakamo na odločitev upravnega odbora Turističnega društva Lovrenc na Pohorju.

Šele odločitev članov upravnega odbora v zvezi z nadaljno uporabo prostorov v Mancu bo pokazala, koliko je bilo vredno delo turističnega podmladka Možuh..

Če smo opravičili svoje delovanje, bo Manca še naprej služila turizmu. Potem smo ohranili njen prvotni namen.

VIRI:

Vsa literatura je navedena v poglavju o pisnih virih.

Možuhova knjiga vtisov, Možuhova zbirka 1996, OŠ Lovrenc na Pohorju

Popisne pole razstavnih eksponatov, Možuhova zbirka 1996, OŠ Lovrenc na pohorju

PRILOGE

fotokopija: dokazilo o predaji listin

sprejemni list

vabilo osnovnih sol na ekskurzije

fotokopija zahvale, ki smo jo prejeli

fotokopija vtisov prve skupine izletnikov

zglobanka : "iščamo agencijo..."

program dela turističnega podmladka MOŽUH

nagradni natečaj MOŽUH

Možuhova zahvala

PRILOGE

fotokopija: dokazilo o predaji listin
sprejemni list
vabilo osnovnih šol na ekskurzije
fotokopija zahvale, ki smo jo prejeli
fotokopija vtisov prve skupine izletnikov
zgibanka : "Iščemo agencijo..."
program dela turističnega podmladka MOŽUH
nagradni natečaj MOŽUH
Možuhova zahvala

ŠOLSKA KNJIŽNICA
OSNOVNE ŠOLE
Lavrrenc na Pohorju

Zaporedna številka	Opis predmeta	Ime, priimek lastnika	Datum prejema	Datum vrnitve	Podpis
79.	^{za kuhinjo} lončeno posodo (za steno)	VIVAT. J.	✓ nep.	20.11.	
80.	mizici za v kot 2x	ŽIGA ŠUMER			
81.	fotografije za steno 6 kom.	KODER BRANKO	nep.		✓
82.	ročni simbolni stroj	KODER BRANKO	nep	28.11.1996	✓
83.	pepelnik	KODER BRANKO			✓
84.	posodica za poper	KODER BRANKO			✓
85.	murzner leseni	KODER BRANKO			✓
86.	peresnik s presom	ga. BRUNČKO		20.11	✓
87.	vzgalne škatlice (Kjugerl.)	BRUNČKO		20.11	
88.	Poezije F. Presernne (1950)	-II -		20.11	
89.	Družinski molitvenik (1937)	-II -		20.11	
90.	sprichevilo (vtr. ljudska šola 1938)	-II -		20.11	
91.	Iskaz (šolsko leto 1930/31)	-II -		20.11	
Dušma paša (knjižica)				20.11	

vrnjena oseba
 mentorica
 profesor
 g. Wolfgang

21. 8. 1996 Društvo upokojeni.
Zgornja Kungota (50 oliskov)

Danes smo prvič v vašem prelepem Lorencu -
s starimi "kancli". Pomladku km. Ste pa želimo
veliko lepih trenutkov in uspeha. Gospe Kasjak pa
iskrena hvala za vodenje po Lorencu in da bi
še veliko oliskovalcev se tu ustavilo.

Harbika

Željko Jozil
Mušel Jozil
Polje Veronika
Polje Stanko Jozil
Jani Ivan

Štefan Juri
Korica Matej - Gucina
Korica L.

Željko Polje - Zg. Kungota

Željko Koral - " -

Bratko Marija slovenski Gucina

Bratko Borica

Gregor Jozo

Obšt. Ivan Marija Zg. Kungota Obšt. Gucina

Jani Marija Zg. Kungota +
Lepa Tomica Zg. Kungota

Josip Stelma Jurij ob Pernici 14

Lilka Kipka Jurij ob Pernici 44

V-2 30.12

TURISTično DRUŠTVO
LOVRENC NA POHORJU

20.12.1995

OSNOVNA ŠOLA
LOVRENC NA POHORJU

17.69
24.12.96

12

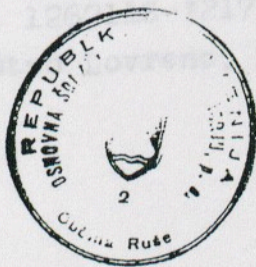
SPOŠTOVANI!

Podpisana Miriam Petrun-Ulaga, rojena 17.2. 1935 v Lovrencu na Pohorju, pristajam na predlog Muzeja NOB Maribor. Vabila na prireditve Ženitev, Bela ciganka, Bele vrtnice, Kristusovo trpljenje, Vabilo na prireditev kmetskega bralnega društva in dvoje vabil na orlovski večer, sem pripravljena izročiti v varščino muzeju, pod pogojem, da ostanem še naprej njihova lastnica in jih smem prenesti nazaj v svojo zbirko, kadar bi to želela.

Muzej NOB

M. Grosi

Lovrenc, 4.9.1996

Miriam Petrun-Ulaga

*za Miriam Petrun-Ulaga
Miriam Ulaga Čokl*

V. 2 30.12.

TURISTIČNO DRUŠTVO
LOVRENC NA POHORJU

DATUM: 24.12.1996

OSNOVNA ŠOLA
LOVRENC NA POHORJU

OSNOVNA ŠOLA LOVRENC NA POHORJU
Štev. 1769
Dne: 24.12.96

R A Č U N

Zaračunavamo vam najemnino za uporabo "MANCE" za čas od 1.1. do 31.12.1996 in sicer:

od 1.1. do 31.5.1996 je najemnina znašala $6.500,00 \times 5 = 32.500,00$ SIT
od 1.6. do 31.12.1996 je pov.za 62% $10.500,00 \times 7 = 73.500,00$ "

S k u p a j : 106.000,00 SIT
=====

z besedo: stošesttisoč 00/100 SIT

Prosim, da gornji znesek nakazete na naš žiro račun številka 51800-620-00016 05 1267116-3217 NKBM Agencije Lovrenc/Pohorju za Turistično društvo Lovrenc.

Lepo vas pozdravljamo!

za Predsednik TD:

Šipl. Ing. Hrabro Pernat

Priloga: složenica

Osnovna šola GUSTAVA ŠILIHA
MARIBOR, Majcigerjeva 31

Štev.: 923/LŠ

Datum: 08-10-1996

Osnovna šola
LOVRENC NA POHORJU
" TURISTIČNI PODMLADEK "
ga. Olga KASJAK

2344 LOVRENC NA POHORJU

S p o š t o v a n i !

Najlepše se zahvaljujemo za vaše vabilo v prelepi Lovrenc na Pohorju.

Člani turističnega podmladka so se odločili, da vnesejo vaše vabilo v svoj načrt dela in so z njim seznanili vse učence in učitelje.

Zelo pa si tudi želimo, da vas bomo člani podmladka lahko obiskali v spomladanskih mesecih.

V prilogi vam pošiljamo zloženko, ki smo jo letos izdali.

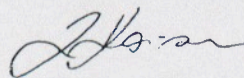
Lepo vas pozdravljamo!

Mentorica:

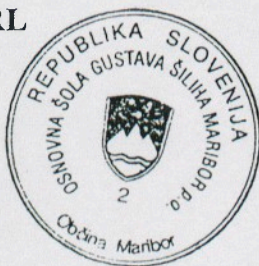
Lidija ŠAUPERL

Ravnateljica:

Zdenka KAISER, prof.

Priloga: zloženka

Zahvaljujemo se:

- Muzeju narodne osvoboditve za strokovno pomoč in svetovanja v zvezi z arhiviranjem eksponatov:
- ge. Miri Grašič za predavanje o hranjenju dokumentov,
- predsedniku Zgodovinskega društva Maribor prof. Marjanu Matjašiču in sodelavcem za spodbude in napotke pri delu.

Pokroviteljstvo nad razstavami so prevzeli

- župan občine Ruše g. Ladinek Franc in
- načelnik oddelka združbene dejavnosti občine Ruše g. Vili Rezman
- ravnatelj OŠ Lovrenc g. Andrej Kasjak.

Naloga bo varno shranjena v Možuhovih bukvah, ki nam jih je izdelal učitelj tehnične vzgoje g. Božo Fornezzi.

Vsem se zahvaljujemo za prijetno sodelovanje in prijazno pomoč.

učenci in mentorica
turističnega podmladka Možuh

001.891 | 796.5

O:zg/1

MOZUH - ohranja pret/raz.:

Inv: 90020/K

OŠ Lovrenc na Pohorju

090020

Osnovna šola GUSTAVA ŠILIHA
MARIBOR, Majcigerjeva 31

Štev.: 923/LŠ
Datum: 08-10-1996

Osnovna šola
LOVRENC NA POHORJU
" TURISTIČNI PODMLADEK "
ga. Olga KASJAK

2344 LOVRENC NA POHORJU

S p o š t o v a n i !

Najlepše se zahvaljujemo za vaše vabilo v prelepi Lovrenc na Pohorju.

Člani turističnega podmladka so se odločili, da vnesejo vaše vabilo v svoj načrt dela in so z njim seznanili vse učence in učitelje.

Zelo pa si tudi želimo, da vas bomo člani podmladka lahko obiskali v spomladanskih mesecih.

V prilogi vam pošiljamo zloženko, ki smo jo letos izdali.

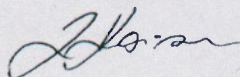
Lepo vas pozdravljamo!

Mentorica:

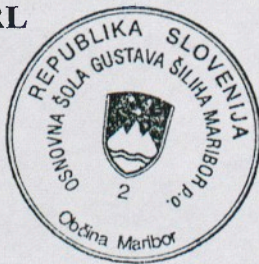
Lidija ŠAUPERL

Ravnateljica:

Zdenka KAISER, prof.

Priloga: zloženka

V razstavišču Možuh imamo stalno zbirko raziskovalnih nalog. Lahko se temeljito seznanite s številnimi nagrajenimi raziskovalnimi nalogami naših učencev z različnih področij. Hkrati smo vas pripravljeni popeljati še na:

- čebelarsko učno pot,
- na ekskurzijo v tovarno kos in srpov, na željo vam lahko

pripravimo

- obisk in ogled žage ali kmetije,
- vam predstavimo Lovrenško kotlino, kraj z 900 letno zgodovino
- najstarejšo hišo - hišo na Puši (500 let),
- sušilnico sadja,
- ogled romarske cerkve in še kaj.

Vstopnine ne pobiramo, parkirnine tudi ne. Potrebujete le denar za avtobusni prevoz in pizzo, če si jo boste želeli naročiti v nekdanjem znanem klimatskem zdravišču, današnjem gostišču Juli.

Če si želite priti k nam na športni dan, naravoslovni dan ali spoznati skrivnost naših raziskovalnih uspehov nas pokličite po telefonu na številko :

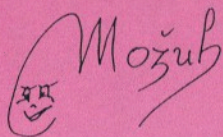
675 - 132 ali 675- 343.

O vaših željah se lahko pogovorite z mentorico turističnega podmladka in pospeševalko raziskovalne dejavnosti Olgo Kasjak tudi po telefonu št. 675- 393.

Dobrodošli v Lovrencu na Pohorju!

Turistični pomladek Možuh

SPOŠTOVANI!

Člani turističnega podmladka OŠ Lovrenc na Pohorju si želimo sodelovanja, skupnega druženja in izmenjave izkušenj z drugimi turističnimi podmladki v Sloveniji. V prostorih turističnega društva bomo pripravili vsak mesec drugo razstavo z različnih področij. V mesecu septembru smo razstavili stare predmete, z naših kmetij, v naslednjih mesecih pa nameravamo pripraviti še razstavo obrtnih izdelkov z našega področja, razstavo fosilov s Činžata in Lovrenške okolice, najstarejših pisanih in fotografskih zgodovinskih virov s tega področja, razstavo ženskih ročnih del, merilnih naprav...itd...Razstave bodo na ogled približno en mesec, dokler vas ne bomo seznanili o vsebini in otvoritvi naslednje razstave. O spremembah razstav in njihovih vsebinah vas bomo sproti obveščali.

1. RAZSTAVA PREDMETOV IZ PRETEKLOSTI

Z ogledom te razstave si bodo vaši učenci obogatili predstave o življenju ljudi v preteklosti. Razstavljenih je 50 eksponatov. Gorilniki, svetila in stari delovni pripomočki, bodo učencem popestrili predstave o življenju v preteklosti, vam pa obudili spomin na prijazno babičino kuhinjo.

Za opravljanje zastavljenih nalog s področja turizma potrebujemo prostor - Manco. Nimamo denarja, da bi plačali najemnino. Sprašujemo se:

Ali bodo najvišja mesta na občinskih, regijskih in državnih tekmovanjih dovolj dragocena valuta v tem prostoru in času, da jo sprejmete kot vplačilo najemnine za šolsko leto 1996/97?

Program dela turističnega podmladka MOŽUH
OŠ Lovrenc na Pohorju

za
11. FESTIVAL TURISTIČNIH PODMLADKOV
z naslovom

OHRANIMO PRETEKLOST - STOPIMO V PRIHODNOST

Kakor se je Jezernik v preteklosti o svojih odločitvah POSVETOVAL s palčkom Možuhom in nato njegovo mnenje UPOŠTEVAL, tako si tudi mi želimo SKUPNEGA OBLIKOVANJA načrtov, ŠPREJEMANJA odločitev, PREVZEMANJA odgovornosti in DOSEGANJA zastavljenih ciljev. Zato se naš podmladek imenuje MOŽUH.

1. Želimo, da bi Manca služila svojemu prvotnemu namenu - **TURISTIČNI DEJAVNOSTI**. V naslednjih mesecih bo v tem prostoru potekala vsestranska dejavnost turističnega podmladka **MOŽUH**.

2. V turistično dejavnost kraja se **NAMERAVAMO VKLJUČITI** po svojih močeh ob podpori in sodelovanju s starši, krajani, krajevno skupnostjo in občino.

3. Vsak mesec bomo **PRIPRAVILI RAZSTAVO** z različnimi vsebinami, ki se bodo tematsko ujemale z motom letošnjega tekmovanja turističnih podmladkov Slovenije.

4. Razstave bomo oblikovali s **POMOČJO** in **NASVETI** zavoda za spomeniško varstvo, muzejev in drugih strokovnjakov.

5. **RAZSTAVLJALCI** bodo lahko **VSI** zainteresirani v kraju in izven njega, ki bodo želeli razstaviti svoje razstavne eksponate (zbiratelji, šolski krožki, raziskovalne skupine).

6. Vsako **OTVORITEV** razstave želimo **POPESTRITI** s kratkim programom, (predstavitvijo razstavljalca, namenom razstave, ali z dejavnostjo, ki jo razstava predstavlja...). Želimo, da bi otvoritve naših razstav spremljal **JEZERNIK**.

7. Ogledi razstav bodo **BREZPLAČNI**. Vabila nanje in ostale stroške postavitve razstave bomo reševali s pomočjo **POKROVITELJEV**.

8. Na ogled bomo **VABILI** učence drugih turističnih podmladkov in šol iz vse Slovenije, društva in skupine, ki bi jih po naši presoji razstavna tema še posebej zanimala, turistično zvezo Slovenije, turistično zvezo Maribor ter ostala turistična društva iz drugih območij.

9. Ogled razstave bomo dopolnili z ostalimi možnostmi ogledov v kraju in tako izdelali različne učne poti.

10. O otvoritvi in trajanju razstave **BOMO POROČALI** tudi v oddajah radia Maribor in radia Slovenske gorice. Ponovno bomo poskusili pritegniti za **SODELOVANJE** tudi **NOVINARJE** Večera. Naši mladi dopisniki bodo o razstavah in možnostih za ekskurzije in športne dneve obveščali javnost z dopisovanjem v revijo **PIL** in **7D**.

11. V razstavišču bo **KNJIGA VTISOV**, s katero želimo zbrati čim več vtisov predlogov in idej za dobro in uspešno delovanje. Hkrati bodo vtisi obiskovalcev potrdili ali ovrgli **SMISELNOST** našega **DELOVANJA**.

12. Turistični podmladek bo z razstavami **OHRANJAL PRETEKLOST** svojega kraja in z njo **SEZNANJAL** tudi obiskovalce Lovrenca. Menimo, da bo na ta način skromno a zanesljivo že **STOPAL** v turistično **PRIHODNOST**.

13. Svoje delo bomo izvajali po zastavljanem programu in skrbno **ZAPISOVALI** težave, dogodivščine, prigode, uspehe in neuspehe svojega dela. Ob Koncu leta bomo iz zbranega gradiva **OBLIKOVALI RAZISKOVALNO NALOGO** za 11. festival turističnih podmladkov, kjer jo bomo v obliki oderske predstavitve predstavili.

14. Za razstavo na 11. festivalu **TPLG** bomo **IZDELALI TURISTIČNI ZEMLJEVID** Lovrenca in vanj vrisali vse že obstoječe možnosti ogledov. Pri izdelavi te bomo potrebovali pomoč. Če nam bo uspelo, bo ta krasil naš kraj pred Manco - stavbo turističnega društva Lovrenc na Pohorju.

Svoj načrt za sodelovanje na 11. festivalu turističnih podmladkov smo izdelali tako, da bomo poživili turistično dejavnost celega kraja in k njej pritegnili vse krajane, delovne organizacije in društva v kraju.

Pri načrtovanju izletov smo vam pripravljene pomagati. Naš tel: 675 - 132

MOŽUH

Naš tel: 675 - 132
MOŽUH

1. PUŠČAVA: Marijina cerkev in cerkev sv. Ane sta romarsko središče. Štiri kužna znamenja ob poti iz Puščave do Fale zaznamujejo nekdanjo pot po kateri so nekoč ljudje hodili v procesije.
2. KURJA VAS: Mogoče si je ogledati proizvodni proces izdelave montažnih hiš Marles od razreza lesa, do postavitve stavbe.
3. DREVESNICA: Ogled pridelovanja sadik različnih drevesnih vrst in njihov pomen pri vzdrževanju naših gozdov.
4. LOVSKA KOČA: Gozdna in lovska učna pot za učence osnovnih šol. Z visoke preže na dvorišču si je mogoče ogledati vso kotlino.
5. TRG LOVRENC NA POHORJU: Stara trška arhitektura s cerkevijo sv. Križa, najstarejšimi hišnimi vhodi, kamnoseškimi mojstrsko izdelanimi portali, nekaj gostišč, šola, pošta, banka in trgovine nudijo obiskovalcu možnost, da spozna gostoljubje domačinov.
6. MANCA - V razstavišču Možuh pripravljamo vsak mesec drugo razstavo v smislu ohranjanja preteklosti. Do sredine oktobra bo v tem prostoru razstava starih gospodinjskih predmetov, v naslednjem mesecu pa nameravamo pripraviti razstavo izdelkov starih še živih obrti.

7. CERKEV sv. Lovrenca - ogled
8. ČEBELARSKA UČNA POT- muzej na prostem omogoča tudi možnosti za izvedbo piknika. Tukaj je mogoče kupiti pravi lovrenški med (bio-med) in vse ostale čebelje proizvode. Učna pot je priporočljiva za učence osnovnih in srednjih šol, zanimiva pa za ljudi vseh starosti.
9. TOVARNA KOS IN SRPOV- Razpolaga še danes s staro kovaško tehnologijo. V tovarniški trgovini je mogoče kupiti izdelke po nižjih cenah od običajnih.
10. KMETIJE NA OBRONKIH KOTLINE bodo najbolj zanimive za učence razredne stopnje mestnih osnovnih šol. Učenci si lahko kmetijo z vso kmetijsko mehanizacijo ogledajo, se seznanijo s kmečkimi opravili, z načinom življenja in dela na kmetiji in vidijo različne domače živali.
11. ŽAGA: PREDELAVA IN RAZREZ LESA - od hloda do ladijskega poda ali opaža.
12. ELEKTRARNA na Radoljni
13. ZELIŠČARKA : Naša krajanka, poznavalka gob in zelišč, ima v svojem vrtu več kot sto različnih zdravilnih zelišč. Svoje znanje je pripravljena posredovati tudi drugim.

14. VLEČNICA KUMEN: Nudimo vam možnost za izvedbo zimskega športnega dneva. Smučišče je teptano in ima dve progi, ki omogočata smučarjem bolj ali manj zahtevno smuko. Na smučišču so vselej prisotni gorski reševalci in upravljalci vlečnice. Številni smučarji, ki jih je strah vlečnice, imajo pri nas enkratno priložnost, da z našo pomočjo premagajo strah. Smučišče je tako pregledno, da imajo učitelji spremljevalci pregled nad vsemi svojimi učenci.
15. GOSTIŠČE JULI in ostala gostišča v kraju ponujajo hrano in pijačo. V gostišču Juli si je mogoče ogledati razstavo kakega znanega likovnega ustvarjalca.
16. PAJŠTVA - sušilnica sadja je ena najstarejših sušilnic sadja na Slovenskem.

Izbirate lahko različne možnosti za izlete, športne ali naravoslovne dneve, ekskurzije in pohode. Pokličite nas na telefon: 675 - 132. Pripravljeni smo vam pomagati. V kolikor se boste odločili za ekskurzijo ali naravoslovni dan, vam bomo ob zaključku tega pripravimo kratek kviz z nagrado za zmagovalce.